

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA

18.Pf.21.328/2016/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Arató Balázs ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Fazekas Tamás ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 36.P.21.240/2016/5. számon meghozott ítélete ellen a felperes 6. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 12 700 (Tizenkétezer-hétszáz) forint összegű másodfokú perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 8 000 (Nyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes a Önkormányzat vagyonának kezelését ellátó gazdasági társaság; az alperes az önkormányzat képviselő-testületének tagja.

Az önkormányzat a 2015. október 15-i képviselő-testületi ülésen meghozott számú határozatával döntött a szám alatti **x1** helyrajzi számú és a szám alatti **x2** helyrajzi számú - a 178/2008. (V.21.) számú képviselő-testületi határozat szerint együttesen 537 000 000 forint + Áfa legkisebb elidegenítési árban meghatározott, a 369/2010. (XII.20.) számú képviselő-testületi határozat szerint ingatlanforgalmi értébecslés alapján együttesen nettó 431 000 000 forint forgalmi értékű - ingatlanok pályázat útján értékesítéséről. A felperes a pályázati felhívást 2010. október 20-án közzétette a 2010. november 23-i lejáratiig elérhetően a **y** és a **f** honlapon, harminc napra az önkormányzat hirdetőtábláján, valamint a **mn** napilapban. A 2016. január 28-i képviselő-testületi ülésre szóló, 2016. január 22. napján kelt polgármesteri előterjesztés az adásvételi szerződésnek a legmagasabb összegű vételi ajánlatot tevő - részben három ukrán állampolgár tulajdonában álló - **T** Kft.-vel az ajánlat szerinti 451 181 102 forint + Áfa vételáron megkötését javasolta.

Az alperes 2016. január 27-én a közösségi oldalán a következő bejegyzést tette közzé:

„Ingatlanmutyi Fban?

Oszd meg, hogy mindenki megtudja, hogy mire készülnek! Holnap ülésezik F képviselő-testülete. Folytatódhat a kerület ingatlanjainak áron alul történő eladása, elherdálása! Belső-Fban, a R utcában egy építési telket mélyen áron alul, 451 millió forintért akarnak eladni. Ugyanennek a teleknek az ingatlanpiaci válság előtt még 537 millió forint volt az ára. Most, az ingatlanpiac robbanásakor a könyv szerinti értékét - 431 millió forint - alig meghaladó összegért akarja értékesíteni a kerület. A vevő újra az az ukrán tulajdonosi szerkezetű cég, amelynek az önkormányzat tavasszal eladta a R utca egyik üres házát, szintén mélyen ár alatt. A pályázati felhívás a kerület, valamint a I Kft. honlapján, valamint egyetlen napilapban, egyetlen napig volt elérhető. Az adásvételi szerződést a vevővel egyeztetve (!) készítették, hogy véletlenül se legyen olyan, amit nem írna alá. Miért nem vár az önkormányzat az értékesítéssel, hogy a lehető legjobb árat kapja a telekért, kihasználva az ingatlanárak robbanásszerű növekedését? Miért nem hirdeti meg tisztességesen, online, offline sajtóban, szaklapokban, kampányszerűen a telket? Miért nem hagy hosszabb határidőt a pályázatok benyújtására? (a pályázati dokumentációt 2015. október 20. és 2015. november 20. között lehetett megvásárolni, a pályázat benyújtásának határideje 2015. november 23. reggel 9 óra volt) Ez lenne a kerület érdeke?"

A felperes keresetében arra hivatkozva, hogy az alperes közléseivel a jogszabályi előírások megsértésére, bűncselekmény elkövetésére utaló hamis látszatot keltett, kérte annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát; kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, a további jogsértéstől eltiltásra, elégtétel adására és 500 000 forint sérelemdíj megfizetésére.

Az alperes személyiségi jogsértés hiányára hivatkozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 5. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 31 750 forint perköltséget.

Az ítélet indokolása az Alaptörvény IX. Cikk (1) és (2) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. V. törvény (Ptk.) 2:42. §-ának (1) bekezdésére, 2:43. §-ának d) pontjára, 2:44. §-ára, 2:45. §-ára, 2:51. §-ának (1) bekezdésére, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és 13. számú állásfoglalásaiban, valamint az Alkotmánybíróság 30/1992. (V.26.), 36/1994. (VI.24.) és 7/2014. (III.7.) AB határozataiban kifejtett értelmezésekre hivatkozva a keresetet jogalapjában alaptalannak találta. Hangsúlyozta, hogy bár a felperes a bejegyzésben címzettként nincs megszólítva, a közlést összefüggéseiben vizsgálva a keresetösszeírás jogi joga fennáll. Kiemelte, hogy a sérelmezett szövegrészeket nem önállóan, hanem egységes szerkezetben kell elemezni. A felperes nemzeti vagyonnal gazdálkodó, nemzeti vagyont kezelő szervezet, a társadalom széles körét érintő, közérdeklődésre számot tartó tevékenységet végez, ezért közszereplőnek minősül, így az őt ért bírálatok, értéktételek esetén magasabb fokú tűrés kötelezettséggel kell bírnia. A felperes kijelentései szubjektív értékelése alapján közérdekű kérdésben kifejtett véleménynyilvánításnak tekintendők. Az „ingatlanmutyi” nem tényállítás, hanem szubjektív értékelő vélemény, amely bár bántó megfogalmazású, de érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védelem alatt áll. Nincs annak jelentősége, hogy az alperes állításával

szemben az ingatlanok értékesítésére kiírt pályázatot több fórumon, hosszabb időintervallumon keresztül meghirdették, mert a közléseket az alperes a társadalom széles körét érintő eseményről kifejtett társadalmi vitában tette. A sérelmezett közlés nem alapozhatja meg a jóhírnév sérelmét, mindezek alapján az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a polgári perrendtartásról szóló 1952. III. törvény (Pp.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes javára ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltsége megfizetésére.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak a megváltoztatását, a keresetének helyt adást, az alperes első- és másodfokú perköltségeiben marasztalását. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben egyetlen tárgyalást tartott, bizonyítást nem folytatott le, az alperest nem hívta fel a tények valóságának a bizonyítására, és rendkívül rövid pertartam után érdemi döntést hozott. Hangsúlyozta, hogy - az elsőfokú bíróság álláspontját érdemben nem vitatva - a felperesnek azért van keresetösségi joga, mert a sérelmezett kijelentések az érintett vagyonkezelői tevékenységnél fogva másra nem is vonatkozhatnak, csak rá. Helytelenül következtetett azonban az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes kijelentései véleménynyilvánításnak minősülnek. Ezzel szemben valótlan tényállításokkal igyekezett a felperes tisztességtelenségének hamis látszatát kelteni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet kizárólag a „mutyi” kifejezés jogi megítélését elemezte - amelynek a megítélése is egészen másképpen értékelendő, ha magánszemélyre használják, vagy ha egy vagyonkezelő céget minősítenek így - holott a bejegyzés más sértő kifejezéseit is vizsgálnia kellett volna. Az, hogy valami „mélyen áron alul” kerül eladásra, nem szubjektív vélemény, hanem meghatározható, bizonyítható tény. Egy ingatlan értéke és ennél fogva az is, hogy az ingatlan értéken alul került-e értékesítésre, piacilag meghatározható ténykérdés. Az ingatlan 2008-as értékének összehasonlítása a jelenlegi eladási árral súlyosan rosszhiszemű eljárás, mely a jóhírnév megsértésére alkalmas. Helytelenül hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság azt az okirattal bizonyított tény, hogy az értékesítést megelőzően készített értébecslés szerint az ingatlan értéke 393 000 000 forint + Áfa, ebből következően nem áron alul értékesítették. Ugyancsak a jóhírnév megsértésére alkalmas az „elherdálás” kifejezés használata is. Az értelmező szótár szerint aki elherdál, az „vagyonot elpazarol, értékes dolgot értékel alul, elveszteget, eltékozol.” Ha ez egy olyan szerv kapcsán hangzik el, amely jogszabály erejénél fogva a vagyonnal való gazdálkodásra köteles, úgy a szó használata és a szerv tevékenységének így minősítése a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. C. törvény (Btk.) 376. §-ának (1) bekezdésébe ütköző hűtlen kezelés bűncselekményének elkövetésével vádolást valósít meg. Különösen sértő ezen felül a „folytatódhat” szó használata, amely az ingatlanok elherdálásának folytatóságosságát fejezi ki. Alaptalanul tartotta az elsőfokú bíróság jelentéktelennek, hogy az alperes közlésével szemben az ingatlanok értékesítésére kiírt pályázat hosszabb időintervallumon keresztül, több fórumon is meghirdetésre került, mert az alperes ezen valótlan állításokkal is azt a látszatot igyekezett kelteni, hogy a felperes tisztességtelen módon járt el az ingatlan értékesítése során. Felhívta arra a figyelmet, hogy az alperes 2016. január 29-én újabb Facebook bejegyzést tett, amelyben úgy fogalmazott, hogy „beperelne, mert az igazságot állítom” - ezzel maga ismerte el, hogy tényállításokat fogalmazott meg.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság - az ingatlanok értékesítésére kiírt pályázat az alperes állításával szemben több fórumon meghirdetése kitételének a kivételével - helyes indokai alapján helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Előadta, hogy alaptalanul sérelmezte a fellebbezés a bizonyítási eljárás lefolytatásának a hiányát, tekintettel arra, hogy a jogvita a per rendelkezésre álló adatai alapján elbírálgató volt, mivel az elsőfokú bíróság helyesen tekintette az alperes közléseit véleménynyilvánításnak, így a tények valóságának bizonyítására sem kellett felhívnia. A felperesi állásponttal szemben a „mutyi” és az „elherdál” kitételek azt fejezik ki, hogy a közlést tevő szerint az adott szerv a közérdekre nézve károsan, nem rendeltetésszerűen, hatékonyan és eredményesen működik, mivel ezek a körülményen nem a való világ objektív, az emberi tudattól független mozzanatai, így a bizonyíthatósági teszt szerint valóságuk vagy valótlanuk nem bizonyítható, ezért értéktételnek, véleménynyilvánításnak minősülnek. Ugyancsak véleménynyilvánítás a „mélyen áron alul” kijelentés: közgazdasági közhely, hogy a piaci forgalomban értékesített dolgok értéke nem az emberi tudattól független objektív tény, az ingatlanok értékét becsléssel állapítják meg, amiből következik, hogy azzal nem tényre vonatkozó kijelentést tesznek. Nem lehet az ingatlanhirdetésekkel kapcsolatos alperesi közlésnek a jóhírnevet sértő tartalmat tulajdonítani. Az alperes bejegyzése úgy értelmezendő, hogy a pályázati felhívás több fórumon meghirdetését ugyan nem vitatta, de azt nem tartotta tisztességesen meghirdetettnek, így valótlan ezzel kapcsolatban sem állított. A 2016. január 29-i bejegyzésnek pedig jogi relevanciája nincs, az ítéleti tényállásnak nem része, de a laikus alperesi közlés igazságértékére hivatkozása semmiben nem támasztja alá a felperes előadását.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja értelmében tárgyaláson kívül bírálta el, és az a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást elfolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetéseket vont le, az érdemi döntésével és annak indokaival az ítélet tábla egyetértett.

Alaptalanul kifogásolta a fellebbezésében a felperes a bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányát, a per egyetlen tárgyaláson, rövid pertartamot követően elbírálását.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Mivel a felperesi hivatkozás szerint az alperes a Facebook bejegyzésben tett, valótlan tény állító, valós tényeket hamis színben feltüntetető közléseivel megsértette a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdése szerinti jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, így elsődlegesen a felperesnek kellett bizonyítania azt, hogy a közlések tényállításoknak minősülnek, és csak a tényállítások bizonyítottsága esetén terhelte volna - bizonyítási érdekéhez igazodóan - az alperest annak a bizonyítása, hogy az általa állított tények a valóságnak megfelelnek. A felperes a keresetlevélhez csatolta a hivatkozott bejegyzést, annak a meghatározása viszont, hogy az abban foglalt kijelentések tartalmuk szerint és szövegkörnyezetben értelmezésük alapján tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak

minősülnek-e, a szöveg egészének vizsgálata alapján megállapítható volt, és mivel az elsőfokú bíróság az alábbiakban kifejtett helyes értelmezés alapján jutott arra a következtetésre, hogy a sérelmezett közlések véleménynyilvánítások, amelyeket a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása folytán a felperesnek tűrnie kellett, a további bizonyítás foganatosítása szükségtelen volt; a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen bizonyítást pedig a Pp. 3. §-ának (4) bekezdése szerint mellőzni kell. A peres felek a Pp. 2. §-ának (1) bekezdése szerinti ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogának érvényesítése a szükségtelen bizonyítási eljárás lefolytatásának, felesleges tárgyalások tartásának, indokolatlan pertartamú eljárás lefolytatásának a kiküszöbölését igényli, amelynek az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett, teljesítve egyben a Pp. 141. §-ának (1) bekezdésében foglalt - a 2018. január 1. napján hatályba lépő, az új polgári perrendtartásról szóló 2016. CXXX. törvény 3. §-ában alapelvi szinten is megjelenő - követelményt, amely szerint ha a tényállás már az első tárgyaláson kideríthető, a bíróság nyomban, érdemben határoz.

A tényállítás a valóság meghatározott mozzanatára vonatkozó közlés, annak az állítása, híresztelése, hogy valami megtörtént, valami lezajlott, a valóságnak megfelelően létezik. Ezzel szemben a vélemény értékelést, álláspontot, bírálatot fejez ki úgy, hogy abból közvetve sem lehet valótlan tartalmú tények közlésére következtetni. A tény valósága bizonyítható vagy cáfolható, ezzel szemben egy adott véleménnyel lehet azonosulni vagy attól elhatárolódni, de ahhoz a valóság kritériuma nem kapcsolható. A tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolása vitás esetben az úgynevezett *bizonyíthatósági teszt* alapján történhet, amely szerint az a közlés, amelynek valósága vagy valótlansága bizonyítható: tényállítás; amelynek a valóságtartalma nem bizonyítható: vélemény.

A Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú kollégiumi állásfoglalásának a sajtóhelyreigazítási perekre megfogalmazott, de általában a személyiségi jogi perekben alkalmazandó II. pontja szerint a közleményt a maga egészében kell vizsgálni, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Így annak a megállapítása során, hogy egy közlés tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősül-e, nem a szavak formális megjelenésének, hanem az egész közlés más kifejezésekkel összefüggésben történő értelmezésének van jelentősége.

Az előzőekben ismertetett jogalkalmazói értelmezés alapján helyesen foglalt állást úgy az elsőfokú bíróság, hogy az alperes által tett közlések a jóhírnév megsértésére nem alkalmasak, mivel - a közlés egésze szempontjából lényegtelen pontatlanságok mellett - valós tények alapján az alperesnek az önkormányzati vagyoni kezelését ellátó gazdasági társaság tevékenységéről alkotott értékelését, kritikáját tartalmazzák. A bejegyzésnek az ingatlanpiaci válság előtti forgalmi értékekre, a jelenkori könyv szerinti értékekre, az értékesítés tervezett vételárára, a pályázati dokumentáció rendelkezésére állására, a pályázat benyújtásának határidejére, az adásvételi szerződés a vevővel együttműködve megfogalmazott szövegére, a vevő tulajdonosi szerkezetére tett közlései a valóságnak megfeleltek, azokat a felperes sem vitatta. A bejegyzés a felperes tevékenységét azért bírálta, mert álláspontja szerint a pályázatok szélesebb körű nyilvánosságának

biztosításával, hosszabb ajánlattételi határidő kikötésével nem tett meg minden elvárhatót annak az érdekében, hogy az ingatlanok a lehető legmagasabb vételáron kerüljenek értékesítésre, és ez a magatartás a kerület közérdekével ellentétes volt. Egyetértett az ítélet tábla az alperes értelmezésével, mely szerint az ingatlan áron alul történő eladása a bizonyíthatósági teszt alapján nem tényállítás, hanem a közlést tevőnek az elérhető esetleges magasabb vételár lehetőségére tett szubjektív értékelő véleménye, mivel annak a megítélése, hogy mi az ingatlan reális, valós vételára, kizárólag objektív adatokkal nem mérhető, számos egyéb - eladáskori piaci viszonyok, eladó és vevő szándékai, érdekei, szerződéskötés ki nem számítható tényezői - körülményen is alapul. Mindennek nem mond ellen a Ptk. 6:98. §-ában szabályozott, a szerződés megtámadására okot adó feltűnő értékaránytalanság intézménye, amely éppen a „feltűnő” kifejezés használata során annak szubjektív elemeit is hangsúlyozza. A bírói gyakorlat is azt az értelmezést követi, hogy a feltűnő értékaránytalanság megállapítását nem eredményezi önmagában a feltárt forgalmi adatok alapján megállapítható értéktől eltérés, hanem az eltérésnek *kirívóan* aránytalannak kell lennie, a PK 267. számú állásfoglalás szerint a szerződéskötés körülményeinek, a szerződés egész tartalmának, a forgalmi értékviszonyoknak, az ügylet jellegéből fakadó sajátosságoknak, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás meghatározása módjának a vizsgálatával, amely az értékmeghatározás részbeni szubjektivitását támasztja alá.

Az „ingatlanmutyi” és „elherdál” kifejezések használatának pedig nem tulajdonítható a szöveggörnyezetben értelmezés alapján a felperes részéről eljáró személyek bűncselekmény elkövetésével vádolása, hanem annak helyes értelmezése szerint a felperes pazarló, a köz érdekeivel ellentétes magatartásának a kritikája.

A jóhírnév sérelmére nem volt alkalmas a pályázat nyilvánosságával kapcsolatban tett alperesi közlés sem. Az ítélet tábla ezért mellőzte az ítélet indokolásából az elsőfokú bíróság által felhívott azon kitételt, hogy az alperes állításával szemben került az ingatlanok értékesítésére kiírt pályázat több fórumon is meghirdetésre. Helytállóan hivatkozott ugyanis a fellebbezési ellenkérelmében az alperes arra, hogy nem tartalmazott valótlan tényállítást a kerület és a felperes honlapján megjelenésével kapcsolatban tett közlés - „az egyetlen napig elérhető” kifejezés a mondatban elhelyezése folytán helyesen a napilapban megjelenésre vonatkozott, az önkormányzati hirdetőtáblán kifüggesztésről beszámolás hiánya pedig a közlés mondanivalóját nem érintette; ezzel együtt az alperesi bejegyzésnek a lényege a szélesebb körben nyilvánosság elmaradásának a kritikája volt, amely összefüggéseiben az esetleges pontatlanságok - figyelemmel a pályázati dokumentáció megvásárlására, a pályázat benyújtásának határidejére tett valós kijelentésekre - akkor is lényegtelen tévedésnek minősülnének, ha azoknak a felperes által állított értelmet kellene tulajdonítani.

Az alperesi véleménynyilvánítás pedig stílusában nem volt bántó, lealacsonyító, indokolatlanul túlzó, a tényeket nem válogatta rosszhiszeműen, ezért a közéleti vita során azt a felperesnek túrnie kellett.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért kötelezte - figyelemmel az egyetlen rövid ellenkérelem előterjesztésére szorítkozó jogi képviseleti tevékenységre - az ítélőtábla az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3), (5) és (6) bekezdései, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű másodfokú ügyvédi munkadíj megfizetésére. Észlelte az ítélőtábla, hogy a felperes a fellebbezésében az illetéket hiányosan rótt le. A személyiségi jogi perekben kialakult bírói gyakorlat szerint amennyiben a felperes a jogsértésnek mind a felróhatóságtól független (objektív), mind a felróhatóságtól függő (szubjektív) jogkövetkezményei alkalmazását is kéri, úgy a pertárgy értéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerinti határozatlan pertárgyérték akkor, ha az igényelt szubjektív jogkövetkezmény (nem vagyoni kártérítés, sérelemdíj) igényelt tőkeösszege ezt az értéket nem haladja meg; egyébként pedig az érvényesített szubjektív jogkövetkezmény igényelt tőkeösszege. Mindebből következően a pertárgy értéke 600 000 forint volt, amely után az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint a fellebbezési illeték összege helyesen 48 000 forint, ezért az ítélőtábla kötelezte a felperest a már lerótt 40 000 forint illetéken felül további 8 000 forint fellebbezési illeték az államnak megfizetésére.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. § (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2017. január 27.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő